

SİGORTALILARIN PRİM GÜN SAYISININ SGK'YA BİLDİRİLMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Resul KURT*

I- GİRİŞ

Sigortalının işe başlama, işten ayrılma tarihi ile çalışılan ayın kaç gün çektiği, Prim ödeme gün sayısının tespitinde belirleyici olmaktadır. 28 gün veya 29 gün olan şubat aylarında, 31 olan aylarda sigortalıların SGK'ya bildirilecek gün sayısının nasıl hesaplanacağı konusunda tereddütler oluşmaktadır.

Sigortalıların, prim ödeme gün sayılarının, prime esas kazançlarının, yıllık ücretli izin gün sayılarının, izin ücretlerinin, işe başlama ve işten çıkış tarihleri ile işten çıkış nedenlerinin girişi, "Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ"(Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, 2008)'de belirlenmiştir.

28 ya da 29 gün olan Şubat aylarında, 31 gün olan Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Ağustos, Ekim ve Aralık aylarında çeşitli nedenlerle eksik günleri bulunan sigortalıların SGK prim gün sayıları bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

II- TAM AY ÇALIŞAN SİGORTALILARIN PRİM GÜN SAYISI

Sigortalıların; ay/dönem içinde ücret almaya hak kazandıkları süreler "Prim Ödeme Günü" bölümüne, hak ettikleri ücretleri ise "Prime Esas Kazanç" bölümüne kaydedilecektir.

* E. SGK Başmüfettişi Sosyal Güvenlik Müşaviri

Ay/dönem içindeki çalışmaları tam olan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın) 30 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 1: Bir şirkette muhasebe elemanı olarak çalışan Ahmet bey, 2010/Mart ayında tam çalışmış ise, 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı, mart ayının 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın 30 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 2: Özel sektörde bir fabrikada işçi olarak çalışan Ayşe hanım, 2010/Şubat ayında tam çalışmış ise, 2010/Şubat ayındaki prim ödeme gün sayısı; Şubat ayının 28 gün çektiği üzerinde durulmaksızın 30 gün olarak sisteme girilecektir.

III- AY İÇİNDE İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞI OLAN SİGORTALILARIN PRİM GÜN SAYISI

Ay/dönemin ilk gününde işe giren ve o ayda tam çalışan sigortalılar hariç, ay/dönem içinde işe giren sigortalıların prim ödeme gün sayıları, işe giriş tarihleri ve ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılarak parmak hesabı yapmak suretiyle hesaplanacaktır.

Ay/dönemin ilk gününde işe başlamış ve ayın tamamı için ücret almaya hak kazanmış olan sigortalıların, ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları ise, ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın) 30 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 3: Özel sektöre ait bir işyerinde 13/2/2010 tarihinde çalışmaya başlayan Mehmet beyin, işe başladığı tarihten itibaren ayın kalan günlerinin tamamı için ücret almaya hak kazanmış olduğu varsayıldığında, 2010/Şubat ayındaki prim ödeme gün sayısı 16 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 4: Özel sektöre ait bir işyerinde 13/3/2010 tarihinde çalışmaya başlayan Fatma hanımın, işe başladığı tarihten itibaren ayın kalan günlerinin tamamı için ücret almaya hak kazanmış olduğu varsayıldığında, 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı 19 gün olarak sisteme girilecektir.

Ay/dönemin son gününde çalıştıktan sonra işten ayrılan sigortalılar hariç olmak üzere, ay içinde işten ayrılan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, işten çıkış tarihleri ve ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılarak parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Ay/dönemin son gününde çalıştıktan sonra işten ayrılmış ve ayın tamamı için ücret almaya hak kazanmış olan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları ise, ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın) 30 gün olarak sisteme girilecektir.

İşe başladığı ay/dönem içinde işten ayrılan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları (ay/dönemin ilk günü işe başlayıp son günü işten ayrılanlar hariç), sigortalının işe giriş tarihi ve işten çıkış tarihleri dahil kaç gün olduğuna bakılarak, parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 5: Özel sektöre ait bir işyerinde çalışmakta iken, 28/2/2010 tarihinde iş sözleşmesi sona erdirilen Veli beyin, işten ayrıldığı tarihe kadar 2010/Şubat ayında 28 gün çalışmış olmasından dolayı prim ödeme gün sayısı 30 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 6: Özel sektöre ait bir işyerinde 13/3/2010 tarihinde iş sözleşmesi sona erdirilen Emine hanımın, işten ayrıldığı tarihe kadar 2010/Mart ayında 13 gün çalışmış olmasından dolayı prim ödeme gün sayısı 13 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 7: Özel sektöre ait bir işyerinde 17/2/2010 tarihinde işe başlayıp 28/2/2010 tarihinde işten ayrılan ve işe başlayıp ayrıldığı sürelerin tamamı için ücret almaya hak kazan Barış beyin 2010/Şubat ayındaki prim ödeme gün sayısı ise 12 olarak sisteme kaydedilecektir.

IV- AY İÇİNDE BAZI GÜNLERDE ÇALIŞMAMIŞ VE ÇALIŞMADIĞI GÜNLER İÇİN DE ÜCRET ALMAMIŞ OLAN SİGORTALILARIN PRİM GÜN SAYISI

Ay/dönem içinde işe girişi veya işten çıkışı bulunmayan, çeşitli nedenlerle (istirahat, ücretsiz izin, disiplin cezası gibi) ay/dönemin bazı günlerinde çalışmayan ve çalışmadığı günler için de ücret almayan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları, ilgili ay/dönemdeki gün sayısından, ücret almaya hak kazanılmamış gün sayısı çıkartılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 8: Özel sektöre ait bir işyerinde çalışan Ayhan beyin, 2010/Şubat ayında 10 gün ücretsiz izinli olması ve ayın kalan günlerinin tamamı için ücret almaya hak kazanmış olduğu varsayıldığında, söz konusu ayda 28 gün bulunması ve sigortalının 10 gün eksik çalışmış olması nedeniyle, 2010/Şubat ayındaki prim ödeme gün sayısı 18 gün olacaktır.

Ay/dönem içinde işe başlayan veya işten ayrılan sigortalıların, aynı zamanda çeşitli nedenlerle (istirahat, ücretsiz izin, disiplin cezası gibi) ay/dönem içinde hak kazanılmış hafta tatili dışında, çalışmadığı ve çalışmadığı günler için de ücret almadığı günlerin bulunması durumunda, ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayısı, ücret alınan gün sayısı esas alınmak suretiyle, başka bir ifade ile ilgili ay/dönemdeki gün sayısından, işe başladığı tarihten önceki gün sayısı, işten ayrıldığı tarihten sonraki gün sayısı ve ücret alınmayan gün sayısı çıkartılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan geçici iş göremezlik ödeneği alan (ay/dönem içinde istirahatlı olan) sigortalıların prim ödeme gün sayıları, ücret aldığı günler dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır. Özellikle şubat ayında rapor alan işçilerin gün kaybına neden olması yanında, 31 olan aylarda da rapor alan sigortalıların lehine bir uygulama olması eleştirilmektedir.

İşverenlerce SGK'dan geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalılara, SGK tarafından ödenen geçici iş göremezlik ödeneği ile normal günlük

kazançları arasındaki fark ücretleri veya SGK tarafından ödenen geçici iş göremezlik ödeneği dikkate alınmaksızın ayrıca normal günlük ücretlerinin ödendiği durumlarda, geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalılara istirahatlı buldukları süreler için işverenlerince yapılan bu ödemeler, 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında değerlendirilerek prime tabi tutulacaktır.

Dolayısıyla prime tabi tutulan bu ödemelerin sigorta primine esas günlük kazanç alt sınırının altında kalması halinde, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi gereğince prime esas günlük kazançla tamamlanarak, iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi de dahil olmak üzere prime tabi tutulması ve bu primlerin ilişkin olduğu sürelerin aylık prim ve hizmet belgesinde prim ödeme gün sayısına ilave edilmesi gerekmektedir.

Örnek 9: Özel sektöre ait bir işyerinde, 8/3/2008 tarihinde işe başlamış olan sigortalı Sevgi hanımın, 2010/Mart ayında işe başladığı tarihten sonra 3 gün istirahatlı bulunduğu ve hak kazanılmış hafta tatili dışında söz konusu ayın diğer günlerinin tamamında çalışmış olduğu varsayıldığında, 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı $31 - (7 + 3) = 21$ gün olacaktır.

Örnek 10: Özel sektöre ait bir işyerinde, çalışan Kadri beyin, 2010/Şubat ayında 5 gün istirahatlı bulunduğu ve hak kazanılmış hafta tatili dışında söz konusu ayın diğer günlerinin tamamında çalışmış olduğu varsayıldığında, 2010/Şubat ayındaki prim ödeme gün sayısı $28 - 5 = 23$ gün olacaktır.

Örnek 11: Özel sektöre ait bir işyerinde, çalışan Kader hanımın, 2010/Mart ayında 5 gün istirahatlı bulunduğu ve hak kazanılmış hafta tatili dışında söz konusu ayın diğer günlerinin tamamında çalışmış olduğu varsayıldığında, 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı $31 - 5 = 26$ gün olacaktır.

Örnek 12: Özel sektöre ait bir işyerinde çalışmakta iken 17/3/2010 - 25/3/2010 döneminde istirahatlı olması nedeniyle SGK'dan geçici iş göremezlik ödeneği alan Serap hanım için, işvereni tarafından bu süreler için SGK tarafından ödenen geçici iş göremezlik ödeneği dikkate alınmaksızın tam ücretinin ödendiği varsayıldığında, söz konusu sigortalının 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı 30 olacaktır.

V- HAFTA TATİLİ ÜCRETİNE HAK KAZANIP KAZANILMAMASINA GÖRE PRİM ÖDEME PRİM GÜN SAYISININ HESAPLANMASI

394 sayılı Hafta Tatili Kanunu'nda, hafta içindeki çalışma süresi altı gün olarak belirlenmiş ve her altı günlük çalışma sonucu işçinin yirmidört saatten az olmamak üzere dinlendirileceği hükme bağlanmıştır.

4857 sayılı İş Kanununda ise, genel bakımdan haftalık çalışma süresinin haftada en çok kırkbeş saat olduğu, aksi kararlaştırılmamış ise bu sürenin, işyerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanacağı, 4857 sayılı Kanun kapsamına giren işyerlerinde, işçilere tatil gününden önce iş günlerinde çalışmış olmaları koşulu ile yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az yirmidört saat dinlenme (hafta tatili) verileceği, çalışılmayan hafta tatili günü için işveren tarafından bir iş karşılığı olmaksızın o günün ücretinin tam olarak ödeneceği öngörülmüştür.

Buna göre, sigortalıların işe başladığı ay/dönemdeki prim ödeme gün sayılarının ve prime esas kazanç tutarlarının hesaplanması sırasında, 394 ve 4857 sayılı Kanunlarda öngörülen hafta tatili ücretine hak kazanıp kazanmadığı hususu da göz önüne alınacak ve hak kazanılan hafta tatili prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

Diğer taraftan, hafta tatiline hak kazanmadıkları halde hafta tatili yapan sigortalılara, kullanmış oldukları hafta tatili için ücret ödenmesi zorunlu olmadığından, bu sürelerin prim ödeme gün sayısının hesaplanması sırasında dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Ancak, bu durumda 5510 sayılı Kanunun 86'ncı maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden, ay içindeki eksik çalışmaya (hafta tatiline) ilişkin puantaj kaydının yasal süresi olan takip eden ayın 23'üne kadar Eksik Gün Bilgi Formu ekinde SGK'na verilmesi gerekmektedir. Buna karşın, hak kazanılmadığı halde kullanılmış olan hafta tatili için ücret ödenmesi halinde, bu sürelerle ilişkin ücretler de prime esas kazançta dahil edileceğinden, bu durumda bahse konu süreler prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

Örnek 13: Özel sektöre ait bir işyerinde, 18/3/2010 tarihinde (Perşembe günü) işe başlayan bir sigortalının 21/3/2010 tarihinde (Pazar günü) hafta tatiline hak kazanmamasına rağmen hafta tatili kullandığı ve işveren tarafından bu gün için ücret de ödenmediği varsayıldığında, söz konusu sigortalının 2010/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı 14 olacaktır. Ancak hafta tatiline hak kazanılmaması nedeniyle, çalışılmayan ve işveren tarafından da ücret ödenmeyen 21/3/2010 (Pazar) gününe ilişkin puantaj kaydının aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken 23/4/2010 tarihine kadar Ek 10 Eksik Gün Bilgi Formu ekinde Kuruma verilmesi gerekmektedir

Kamu işyerleri ile toplu iş sözleşmesi imzalanan işyerleri ise, sigortalıların eksik çalışma nedenlerini aylık prim ve hizmet belgelerinde beyan etmeleri yeterli olup, bu durumu kanıtlayıcı belge ibraz etmeleri zorunlu bulunmamaktadır.

Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelerle ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek tahsil edilecektir.

VI- SONUÇ

Şubat ayında, tam ay çalışanlar için ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın) 30 gün olarak SGK'na bildirim yapılacaktır. Yine tam ay çalışan sigortalının 28 Şubatta işten ayrılması halinde SGK gün sayısı 30 olarak bildirilecektir.

Ücretsiz izin, rapor vb nedenlerle eksik gün olması halinde ay içinde çalışılan gün sayısı kadar (parmak hesabı sayılmak suretiyle) SGK'na bildirim yapılacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan geçici iş göremezlik ödeneği alan (ay/dönem içinde istirahatlı olan) sigortalıların prim ödeme gün sayıları, ücret aldığı günler dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır. Özellikle şubat ayında bir gün ücretsiz izin/istirahat alan sigortalının 30 gün yerine 27 gün

prim ödenmesi nedeniyle toplam 3 gün primlerinin eksik gün ödenmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu da haksız bir uygulama olarak görülmektedir.

Sigortalıların işe başladığı ay/dönemdeki prim ödeme gün sayılarının ve prime esas kazanç tutarlarının hesaplanması sırasında, 394 ve 4857 sayılı Kanunlarda öngörülen hafta tatili ücretine hak kazanıp kazanmadığı hususu da göz önüne alınacak ve hak kazanılan hafta tatili prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

KAYNAKÇA

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (28.09.2008). Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ. Ankara : Resmi Gazete (27011 sayılı)